

OCHA har definert tre strategiske hovedmål for perioden 2007-2009:

- 1: Sikre humanitær reform for å styrke humanitær respons
- 2: Styrke lederskap i talmannsarbeid og policy-utvikling
- 3: Utvikle en mer effektiv organisasjon

Vi har gitt vår støtte til disse prioriteringene, og vi avventer nå ferdigstillingen av en ny treårig strategisk plan. Reformtiltakene får stadig større utbredelse i FN-systemet, men vi mener at de vil måtte trenge oppmerksomhet og påtrykk også i den kommende treårs-perioden.

Å sikre bedre beskyttelse av sivile, respekt for det humanitære rom og adgang for hjelpepersonell til nødlidende vil bli en sentral oppgave for OCHA de kommende årene. Talsmannsoppgaven må derfor styrkes.

OCHA har i mange år slitt med organisatoriske problemer, og giverland som Norge har etterlyst et mer helhetlig OCHA i felt («one OCHA»). Arbeidsdelingen mellom New York og Genève er ett stikkord. Ujevn responsevne og koordinering i felt er et annet. Bedre organisering og styring er avgjørende for hurtig og effektiv respons. Det er dette organisasjonen blir målt på. Ledelsen har tatt tak i disse problemene, etter påtrykk fra bl.a de nordiske landene.

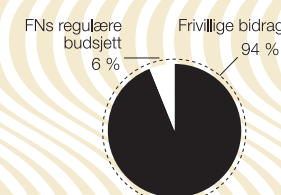
OCHA mottar en liten del av sitt budsjett fra FN-budsjettet. Vi mener det er avgjørende at donorbasen til OCHA stadig utvides, noe CERF har klart. Dette krever styrket dialog med FNs medlemsland, noe som kan dempe en del av den skepsisen organisasjonen i dag sliter med i store deler av verden og gi organisasjonen større handlingsrom på sikt.

Med kun seks nordmenn av totalt 746 internasjonale ansatte er Norge klart underrepresentert i OCHA.

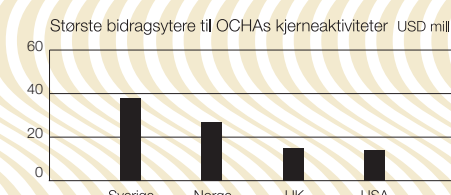
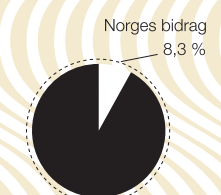
OCHA

I. Faktadel

FNS KONTOR FOR KOORDINERING AV HUMANITÆRE AKTIVITETER

NORGE OG OCHA

Type org.: Kontor i FN-sekretariatet.

Hovedkvarter: New York og Genève
6 regionale kontorer og 29 landkontorer

Leder: John Holmes (Storbr.)

Internettadresse: <http://ochaonline.un.org/>

Årsmøte i Ocha Donor Support Group (ODSG, tilsv. styre) 2009: 1.-2. juni

Totale ressurser: USD 323 mill.

Fordeling av budsjett: 94% frivillige bidrag, 6% fra FNs regulære budsjett

Norge leder ODSG: 2011- 2012

Norske ansatte: 6 (hvorav 1 JPO)

Hovedansvarlig departement: Utenriksdepartementet

Norges totale bidrag til Ocha: ca NOK 180 mill. (USD 27 mill.)

Norges bidrag til FNs nødhjelpsfond (CERF): NOK 300 mill

Norges bidrag til kjernebudsjettet: NOK 50 mill.

Største givere: Sverige, Norge, UK, USA.
Norge fjerde største bidragsyter til CERF (Budsjettall fra 2008).

1 USD: 6,685 NOK. Alle tall fra 2008

Design og produksjon: Dugg Design as / www.duggdesign.no Trykk: Arkon kopi og digitaltrykk

Utenriksdepartementet
Besøksadresse:
7. juni-plassen/ Victoria Terrasse, Oslo

Postadresse:
Postboks 8114 Dep.
N-0032 OSLO

Ved spørsmål, kontakt FN-seksjonen på e-postadresse: fnssek@mfa.no
Profilarkene er også tilgjengelige på:
www.regjeringen.no/nb/dep/ud/tema/FN/Faktaark

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Mandat og virkeområder

Kontoret for samordning av FNs humanitære aktiviteter (OCHA) ble opprettet i 1991 og er en del av FN-sekretariatet. Organisasjonen ledes av visegeneralsekretær John Holmes, som også har tittelen «nødhjelps koordinator». Jan Egeland hadde samme stilling i perioden 2003-2006.

OCHAs mandat ble i sin tid utformet i FNs generalforsamlings resolusjon 46/182 (1991) og omfatter både naturkatastrofer og konfliktområder hvor FN-organisasjoner, andre internasjonale

og ikke-statlige organisasjoner og nasjonale myndigheter er involvert i hjelpearbeidet. OCHAs hovedansvar er å samordne den internasjonale humanitære innsatsen på landnivå. Et vel- fungerende FN og et tett samarbeid mellom FN-organisasjonene, nasjonale myndigheter og ikke-statlige humanitære organisasjoner er nødvendig for å sikre rask og effektiv nødhjelp og humanitær respons. OCHA har egne landkontorer i nødhjelpsområder, i tillegg til regionale kontorer.

UTENRIKSDEPARTEMENTET

En annen viktig oppgave er å være talsmann for ofrene for humanitære katastrofer og sårbare grupper. Gjennom bl.a. konsoliderte appeller (CAPs) og flash-appeller er OCHA ansvarlig for å skape internasjonal oppmerksomhet om og samordne nødhjelpsarbeidet i land og regioner med store humanitære behov. OCHA administrerer også FNs nødhjelpsfond (CERF), som i 2009 er på ca. USD 380 millioner. OCHAs arbeid blir hovedsakelig finansiert av frivillige bidrag (94% i 2008).

Viktige prioriteringer

FNs generalforsamling behandler hvert år Generalsekretærens rapport om samordning av humanitær bistand, samt humanitære spørsmål i enkeltland og regioner som er utsatte for krig eller naturkatastrofer. Et tilbakevendende tema er behovet for å bedre samordningen av den humanitære innsatsen, hurtigere respons og bedre finansiering.

De omfattende humanitære reformene som ble igangsatt av FNs nødhjelpsadministrator i 2005, har som siktemål å gjøre internasjonalt humanitært arbeid mer forutsigbart og effektivt for nødlidende uansett omstendighet og geografisk beliggenhet. Styrkingen av OCHA, nye koordineringsmekanismer som sektor-tilnærmingen («clusters»), nye og innovative finansieringsordninger som FNs nødhjelpsfond (CERF) og humanitære landfond, bedre ledelse av humanitær innsats i felt (stedlige og humanitære koordinatorene), samt et mer likeverdig partnerskap mellom FN og frivillige organisasjoner er eksempler på resultater av norsk-støttet humanitær reform siden 2005.

Mye er oppnådd, men mye kan bli bedre. Fokus bør i større grad rettes mot å styrke nasjonal humanitær beredskap og responskapasitet i land som opplever gjentatte humanitære katastrofer. I tillegg må giverlandskretsen utvides («burden sharing»).

Særlig FNs nødhjelpsfond (CERF) representerer en vesentlig styrking av FNs evne til hurtig respons, bedre koordinering og dermed større forutsigbarhet på det humanitære området. Fondet sikrer at et minimum av økonomiske ressurser alltid er tilgjengelig for FNs nødhjelpsadministrator til å igangsette og videreføre livreddende operasjoner. Fondet skal også sikre bedre finansiering av humanitære behov i verdens glemte konflikter. Gjennom sektoransvarlige arbeidslag («clusters»)

hvor nasjonale myndigheter, FN og frivillige organisasjoner samordner innsatsen, skal ressursene bli fordelt og organisert etter behov. Bedre utvelgelse og opplæring av humanitære koordinatorene skal sikre en mer robust og helhetlig ledelse av innsatsen i felt.

Norges politikk overfor OCHA

Norge er en av de største bidragsyterne til FNs humanitære arbeid og en sterk støttespiller for nødhjelpskoordinatoren. Vi ser FN og særlig OCHA som den viktigste talsmannen for et økende antall nødlidende og sårbare mennesker i verden. Humanitær reform og bedre koordinering av FNs humanitære arbeid er nødvendig for å styrke innsatsen for de nødlidende, inkludert internt fordrevne. Dette omfatter også utviklingen av gode partnerskap mellom FN-organisasjonene og frivillige organisasjoner.

Norges kjernebidrag til OCHA er på NOK 50 mill. årlig. I tillegg støtter vi arbeidet med humanitær reform både politisk og økonomisk. Dette omfatter støtten til finansieringsmekanismer som FNs nødhjelpsfond (CERF) og humanitære landfond, styrkingen av Resident Coordinator/Humanitarian Coordinator-systemet og cluster-koordineringen, samt arbeidet med utviklingen av et bedre partnerskap mellom FN og andre humanitære aktører. Vi ser dette både som et bidrag til å styrke den humanitære koordineringen og til større FN-samordning på landnivå. Særlig cluster-reformen har vist seg krevende og vil trenge fortsatt påtrykk fra OCHA-ledelsen og giverland som Norge.

Norge har siden etableringen av FNs nødhjelpsfond (CERF) vært en av de største giverne til fondet, og vi deltar med en representant i fondets rådgivende gruppe (CERF Advisory Group). Bidraget vårt er på NOK 300 mill. årlig, som i 2009 gjør oss til den fjerde største giveren.

Oppnådde resultater i 2008

Rekordhøye USD 12 mrd. ble mobilisert til internasjonal humanitær innsats i 2008, hvorav halvparten gikk til FNs humanitære appeller, som dermed oppnådde 70% finansiering. En økende andel av disse midlene ble kanalisert gjennom ulike humanitære fond, noe som styrket innsatsen i felt. CERF nådde

for første gang målet på USD 450 mill. Videre ble bl.a. kontraktene med flertallet av de humanitære koordinatorene revidert. Styrket innsats for og koordinering av arbeidet med de humanitære konsekvensene av klimatilpasning og matsikkerhet ble gitt prioritet. Tiltak for å styrke budsjettstyringen i organisasjonen ble gjennomført.

Vi mener det er nødvendig med et internasjonalt krafttak for å styrke respekten for humanitærretten og sikre humanitære organisasjoners uinnskrenkede adgang til befolkningsgrupper i nød. Internasjonale militære styrker engasjerer seg i dag i ulike former for bistands- og gjenoppbyggingstiltak. Denne typen aksjoner kan føre til en uheldig sammenblanding av roller mellom sivile og militære aktører. Vi mener det skal være en helhetlig tilnærming til de ulike formene for innsats i internasjonale fredsoperasjoner og annen fredsbyggingsinnsats, basert på en klart mulig rolledeling mellom humanitære organisasjoner, andre sivile aktører og militære styrker.

Det er derfor behov for større etterlevelse av de gjeldende FN-baserte retningslinjene for humanitær-militært samvirke. Norge er en støttespiller og pådriver for OCHAs koordinerende rolle også ved internasjonale militære bidrag ved humanitære kriser og for FNs retningslinjer på feltet. Norge har blant annet «fadderskapet» til «Oslo Guidelines» for militære bidrag ved naturkatastrofer.

Norge legger økende vekt på tiltak for å forebygge humanitære katastrofer, bl.a. gjennom klimatilpasning og styrket nasjonal beredskap og responsevne. Dette er også en viktig talsmannsoppgave for OCHA, som er under stort press for å bidra med hjelp til det økende antallet naturkatastrofer.

Vi er ikke fornøyde med integreringen av kjønnshensyn i organisasjonen, selv om vi har vært i fremste rekke for å styrke OCHAs arbeid på dette området. Her trengs det større involvering og engasjement fra OCHA-ledelsens side.

II. Vurderingsdel

Norge er blant de landene som mest aktivt går inn for å få norske og internasjonale humanitære organisasjoner til å bruke kjønns- og aldersensitive behovsanalyser i felt. Vi gir betydelig støtte til OCHAs kjønnsensitive innsats, både gjennom hovedkontoret og i felt, samt gjennom konsoliderte humanitære appeller (CAPs). Norge er bl.a. en sentral bidragsyter til beredskapsstyrken GenCap (OCHA/Flyktninghjelpen), som er en stående styrke av kvalifisert personell innenfor kjønns sensitiv behovskartlegging og feltarbeid.

Norge gav videre konkrete innspill til evalueringen av FNs nødhjelpsfond (CERF), som forelå i 2008. Vi har deltatt i en arbeidsgruppe som ser på videreutviklingen av humanitære landfond.

Norge har tatt initiativ til å utarbeide en skisse til en tematisk appell (CAP) for å styrke nasjonal kriseberedskap og responsevne. Vi mener det er avgjørende for at sårbare land skal kunne stå bedre rustet til å møte klima- og miljøendringer. En slik appell vil bygge opp under Nødhjelpskoordinatorens kampanje for styrket klimatilpasning.

I Afghanistan ble det gitt avgjørende støtte til å styrke UNAMAs koordinerende rolle på det humanitære området. Styrkingen av den humanitære koordineringen gjennom FN var viktig for å møte den forverrede humanitære situasjonen og de økende sikkerhetstruslene mot humanitær virksomhet. Herunder var det viktig å bidra til tydeligere sivil-militær rolledeling.

Organisasjonens andel av FNs regulære budsjett er rekordlav og må økes. OCHA må derfor styrke forholdet til FNs medlemsland. Dette vil øke FNs nødhjelpskoordinators legitimitet – og effektivitet. Norge mener at flere land må bidra til FNs humanitære innsats, som i hovedsak er finansiert av et 10-talls medlemsland. Særlig G20-landene må utfordres til å bidra mer.

Vi mener det er viktig å bygge videre på den brede støtten som CERF har fått av FNs medlemsland. Mer enn 100 nasjoner har så langt bidratt til fondet. Dette viser hvilken oppslutning og støtte humanitært arbeid kan ha.